

Kunnanhallitus, § 50,25.03.2024
Kunnanhallitus, § 152,26.08.2024
Kunnanhallitus, § 214,25.11.2024
Kunnanvaltuusto, § 88, 09.12.2024

§ 88

Talouden tasapainottaminen vuosina 2024–2027

LAIDno-2024-121

Kunnanhallitus, 25.03.2024, § 50

Valmistelijat / lisätiedot:

Juha Rikala
juha.rikala@laihia.fi
kunnanjohtaja

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeinen ensimmäinen vuosi on takana. Se oli talouden osalta siinä mielessä harhaanjohtava, että verotuloissa näyttäytyy menneitten vuosien ns. "verohäntiä", jotka määräytyvät silloisten veroprosenttien mukaan. Konkreettisesti tämä näkyy siinä, että vuoden 2023 verotulot olivat Laihialla noin 18,9 M€. Vuodelle 2024 tehtiin kunnallisveroon noin puolen prosenttiyksikön korotus ja silti arvio verotuloista vuodelle 2024 on selkeästi alle vuoden 2023 tason.

Rahoituksen merkittävä toinen erä ovat valtionosuudet. Vuoden 2023 valtionosuudet olivat Laihialla noin 5,7 M€. Ennuste vuodelle 2024 on noin 4,3 M€. Tämä vähennys liittyy käytännössä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen muutosvaikutuksiin. Vuonna 2025 astuu voimaan työ- ja elinkeinopalvelujen uudistus, jossa em. palvelut siirtyvät kuntien järjestettäväksi. Näiden palveluiden valtionosuusrahoitusmekanismi ovat vielä valmisteluvaiheessa. Uudistuksessa kunnille osoitetut valtionosuuksien lisäykset kohdentuvat kokonaisuudessaan näiden palveluiden järjestämisestä koituihin menoihin.

Marraskuussa 2023 valtiovarainministeriö ilmoitti uusista valtionosuusleikkauksista, jotka leikkaisivat kuntien valtionosuuksia vuosina 2024 ja 2025 edelleen noin 80 € /asukas. Tämä olisi tarkoittanut Laihian kunnalle noin 0,6 M€:n vähennystä jo ennestään 1,4 M€ pienentyneeseen valtionosuuteen. Tämäkin leikkaus liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen vaikutuksiin.

Maan hallitus reagoi asiaan nopeasti ja siirsi leikkaukset jaksotetusti vuosille 2025–2027. Leikkauksia ei siis ole poistettu, vaan niitä on siirretty ja tilanteeseen etsitään valtion puolella ratkaisua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä on käynyt selväksi, että kuntien rahoitus valtionosuusjärjestelmineen on syytä uudistaa. Uudistuksen yhtenä keskeisenä lähtökohtana on varmistaa erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa. Uudistus on tarkoitus järjestää kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja. Tätä työtä varten on asetettu työryhmä, jonka toimikausi on 31.8.2023–31.12.2025. Näin ollen uudistus voi käytännössä konkretisoitua jossain kohtaa vuosikymmenen loppupuolella. Mahdollisesti vuonna 2027.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen vaikutusarviointi etenkin talouden osalta näyttää jääneen puutteelliseksi. On vaikea ymmärtää, että osa kunnista ja

kaupungeista maksaa valtiolle siitä, että järjestää lakisääteiset palvelut kuntalaisilleen. Pohjalaiskaupunki Kaskinen maksaa tästä valtiolle tänä vuonna 749 €/asukas, kun taas varsin hyvätuloisten paikkakunnaksi mielletty Kauniainen saa valtiolta 2 091 €/asukas palveluiden järjestämiseen. Laihia saa kuluvana vuonna valtionosuuksia 553 €/asukas keskiarvon ollessa Suomessa 837 €/asukas. Näillä suurilla kuntien keskinäisillä eroilla on merkittävä vaikutus kuntalaisten maksamiin kunnallisiin veroihin eri puolilla maata.

Laihian kunnan talouden tilanne ei ole tasapainoinen. Vuoden 2023 tilinpäätös on ylijäämäinen, johtuen hyvin vahvasti menneitten vuosien verotuloutuksista. Ennusteen mukaan vuodet 2024–2026 ovat selkeästi alijäämäisiä huolimatta tavoitteesta toimintakulujen alhaiselle + 1,5 % kasvulle. Vuonna 2027 päästään arvion mukaan tilanteeseen, missä alijäämä ei enää kasva. Tämä edellyttää tiukkaa talouskuria sekä verokertymän kehittymistä arvioidulla tasolla.

Arvion mukaan kunnan taseeseen kertyy alijäämää vuoden 2024 tilinpäätöksen myötä. Kuntalaki edellyttää, että kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämäisten suunnitelmavuosien sekä epävarman yhteiskunnallisen tilanteen myötä on syytä pyrkiä löytämään keinoja talouden tasapainottamiseksi vuosina 2024–2027.

Vastaava tilanne on suurimmassa osassa Suomen kuntia ja kaupunkeja. Niin pienet kunnat kuin keskuskaupungitkin ovat ilmoittaneet mittavista sopeutustarpeista. Tästä lähin esimerkki löytyy keskuskaupungistamme Vaasasta.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rikala, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää pyytää hallintokunnilta esityksen osa-alueensa toiminnan konkreettisista mahdollisuuksista talouden tasapainottamiseksi vuosina 2024–2027 siten, että esityksiä voidaan käsitellä kunnanhallituksen iltakoulussa 13.5.2024. Esityksiin on liitettävä toimenpiteiden vaikutusarviointi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus, 26.08.2024, § 152

Valmistelijat / lisätiedot:

Juha Rikala
juha.rikala@laihia.fi
kunnanjohtaja

Kunnanhallitus on käsitellyt hallintokuntien esityksiä mahdollisuuksista talouden tasapainottamiseksi vuosina 2024–2027 iltakoulussaan 13.5.2024. Iltakouluun oli kutsuttu myös lautakuntien puheenjohtajat. Lautakunnat ovat tarkastelleet oman toimialansa talouden tasapainotusmahdollisuuksia tehtyjen selvitysten pohjalta.

Kunnanvaltuuston iltakoulussa 19.8.2024 on käsitelty talousennustetta vuodelle 2024 sekä arviota vuosien 2025–2027 osalta. Talousennusteen mukaan vuoden 2024 tilinpäätöksen myötä kunnan taseeseen kertyy alijäämää. Arvion mukaan alijäämää ei saada katettua suunnitelmakaudella ilman säästötoimenpiteitä.

Kuntalain § 110 mukaisesti taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Oheismateriaali: Toimenpideohjelma vuosille 2024–2027

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rikala, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle

1. talouden säästötavoitteeksi 3,0 miljoonaa euroa vuosille 2024–2027.
2. tavoitteen saavuttamiseksi oheismateriaalina olevaa toimenpideohjelmaa.

Esittelijän kokouksessa muuttama ehdotus

Kunnanhallitus päättää jättää asian pöydälle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus, 25.11.2024, § 214

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Rantala
jari.rantala@laihia.fi
kunnanjohtaja

Valtuustoryhmien valmistelussa tuli Toimenpideohjelmaan vuosille 2024–2027 seuraavat tarkennukset:

- Hyväksyttiin HR-asiantuntijan tehtävän perustaminen alkaen elokuusta 2025.
- Hallinto-osaston toimenkuvien kokonaisuudesta tehdään selvitys vuonna 2025 osana säästöohjelmaa. Talousarvioon kunnanhallituksen alle, vastuuhenkilöinä hallinto- ja henkilöstöjohtaja ja kunnanjohtaja.
- Päätettiin esittelijän esityksen mukaisesti teknisen toimen säästöt seuraavilla muutoksilla: koulujen kaukaloita ei poisteta, Rajavuoren rakennusta ei pureta.
- Evästettiin teknistä johtajaa yksityisteiden ja katujen hoitoluokkien tasojen laskemisella perustuen vaikutusarviointiin osana säästöohjelmaa.
- Evästettiin teknistä johtajaa teknisen toimen alaisten taksojen saattamisesta ajan tasalle kautta linjan.
- Talousarvioon v. 2025 teknisen toimen tehtäväksi tiekuntien saattaminen ajantasaisiksi, vastuuhenkilönä katuinsinööri.

Oheismateriaali: Toimenpideohjelma vuosille 2024–2027

Ehdotus

Esittelijä: Jari Rantala, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle

1. talouden säästötavoitteeksi 3,0 miljoonaa euroa vuosille 2024–2027.
2. tavoitteen saavuttamiseksi oheismateriaalina olevaa toimenpideohjelmaa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto, 09.12.2024, § 88

Liitteet

1 Toimenpideohjelma vuosille 2024–2027 (kv 091224)

Kunnanhallitus päätti 25.3.2024 § 50 pyytää hallintokunnilta esityksen osa-alueensa toiminnan konkreettisista mahdollisuuksista talouden tasapainottamiseksi vuosina 2024–2027.

Kunnanhallitus yhdessä lautakuntien puheenjohtajien kanssa käsitteli hallintokuntien esityksiä iltakoulussaan 13.5.2024. Lisäksi lautakunnat tarkastelivat oman toimialansa talouden tasapainotusmahdollisuuksia tehtyjen selvitysten pohjalta.

Kunnanvaltuuston iltakoulussa 19.8.2024 käsiteltiin talousennustetta vuodelle 2024 sekä arviota vuosien 2025–2027 osalta. Talouden tasapainottamisen toimepideohjelma oli syksyllä kunnanhallituksen ja valtustoryhmien valmistelussa ja kunnanhallitus päätti 25.11.2024 § 214 ehdottaa kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi talouden tasapainottamisen toimenpideohjelmaa ja 3,0 miljoonaa euron säästötavoitetta vuosille 2024–2027.

Ehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa kunnanvaltuustolle

1. talouden säästötavoitteeksi 3,0 miljoonaa euroa vuosille 2024–2027.
2. tavoitteen saavuttamiseksi liitteenä olevaa toimenpideohjelmaa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Hallintokunnat, tilintarkastuksen asiantuntija JR/KPMG Oy Ab

Pöytäkirja on julkaistu Laihian kunnan kotisivuilla 17.12.2024.

Tarkistetusta pöytäkirjasta otetun otteen oikeaksi todistaa

Laihiolla 17.12.2024
Maria Katajamäki
hallintokoordinaattori

Tiedoksianto asianosaiselle

Tulostettu Laihian kunnan asianhallintajärjestelmästä

Kunnallisvalitus

§88

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomaislainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeuden käyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle.

Valitusviranomaisen yhteystiedot:

Vaasan hallinto-oikeus
postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs, 65100 Vaasa
s-posti vaasa.hao(at)oikeus.fi
telekopio 029 5642 760

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa, osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun tuomioistuinmaksulain (1455/2015) perusteella. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta.

Lisätiedot ja asiakirjapyyntö

Lisätietoja kunnallisvalituksesta ja päätöstä koskevia asiakirjoja voi pyytää Laihian kunnan kirjaamosta.

s-posti: laihian.kunta@laihia.fi